

“EKONOMİK KRİZİN ÖĞRENCİLER ÜZERİNDEKİ ETKİSİ” ARAŞTIRMASI RAPORU

0546 859 1917

MARKSİSTFİKİR

MARKSİSTFİKİR.ORG

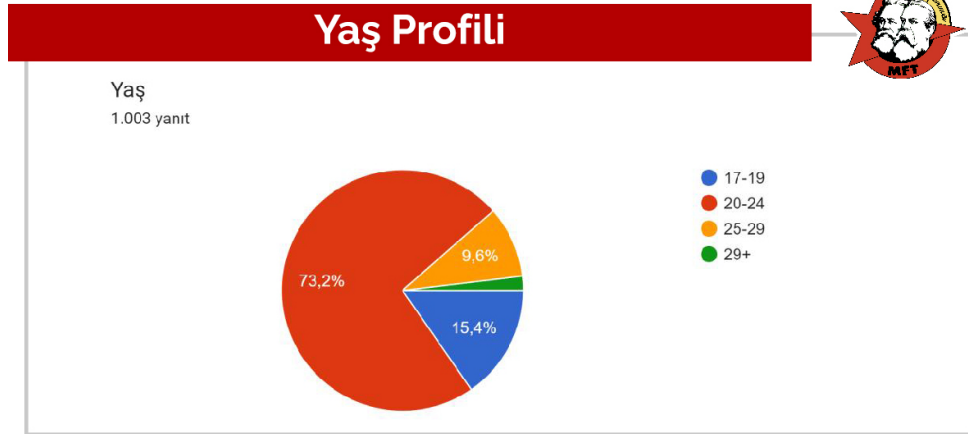

“Ekonomik Krizin Öğrenciler Üzerindeki Etkisi” Araştırması

Marksist Fikir Toplulukları, Türkiye genelinde gerçekleştirdiği anket çalışmasında ekonomik krizin üniversite öğrencisi gençlerin yaşamlarına ve eğitimlerine olan etkisini inceledi. Araştırma 21 ilde üniversite öğrencisi olan 1000 örneklem üzerinden gerçekleştirildi.

Araştırmanın Hedefi

Ekonomik krizin öğrenciler üzerindeki etkisine odaklanan anket çalışması 1000 örneklemin katılımıyla gerçekleştirildi. Ankette, öğrencilerin ve ailelerinin gelir düzeyi, öğrencilerin çalışma durumları, harcamaları, barınma koşulları ve eğitim süreçlerinin gidişatı çeşitli sorular aracılığıyla ölçülmeye çalışıldı. Üniversite gençliğini okul hayatı boyunca ve mezun olduktan sonra iş arama sürecinde derinden etkileyen ekonomik krizin nasıl sonuçlar doğurduğunu incelemek ana hedefimizdir.

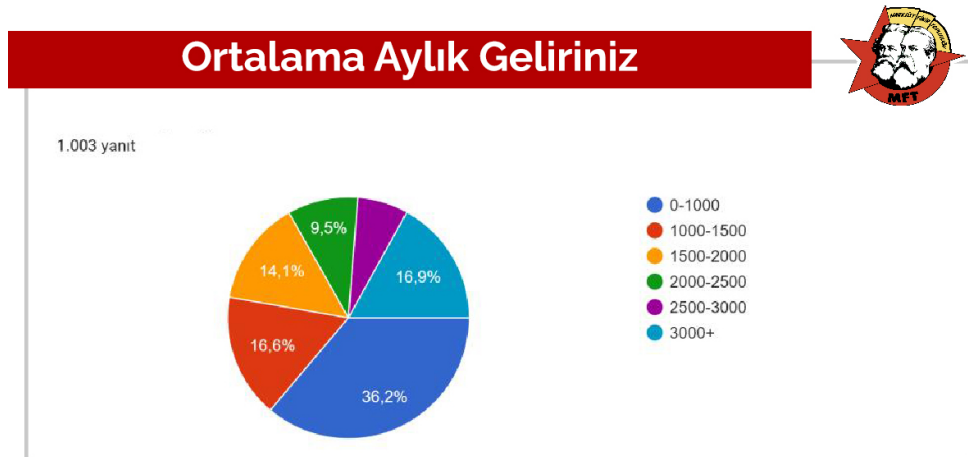

Aylık Gelir Durumu

- ★ 1000 öğrenci üzerinden yapılan çalışmada öğrencilerin %36,2'sinin ortalama aylık geliri 0-1000 TL arasındadır. Bu oran oldukça yüksek ve çarpıcı bir orandır. Barınma, beslenme ve giyinme gibi temel ihtiyaçlar göz önüne alındığında bir insanın 1000 TL ile geçinebilmesi mümkün değildir. Ekonomik kriz her yerde kendisini hissettirirken öğrencinin bu miktarda bir parayla hayatını idame ettirmeye çalışması öğrencinin sırtına ayrı bir yük oluşturmuştur.
- ★ Öğrencilerin %16,6'sı ise 1000-1500 TL arasında ortalama aylık gelire sahiptir.
- ★ 1500-2000 TL arasında aylık gelire sahip olan öğrencilerin oranı %14,1 olsa da azımsanacak gibi değildir.
- ★ Aylık geliri 2000-2500 TL olan öğrencilerin oranı %9,5'tur.
- ★ Yapılan araştırmadaki en küçük oran %6,8 ile aylık geliri 2500-3000 arasında olan öğrencilerindir.
- ★ Aylık geliri 3000 TL üzerinde olan öğrenciler ise %16,9'luk oranı oluştururlar. Bu oran aylık geliri 0-1000 TL olan öğrencilerden sonra en yüksek orana sahip olan veridir.

Öğrencilerin aylık gelirleri düşünüldüğünde büyük bir çoğunluğun yaşama ve eğitim maliyetlerini karşılayamayacağı bir yoksulluk yaşadığı görülmektedir.

Yaptığımız araştırmaya göre, üniversite öğrencilerinin %75'i ailelerinden maddi destek alıyorlar. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun aileden gelecek maddi desteğe ihtiyaç duymasının nedenleri şöyle özetlenebilir:

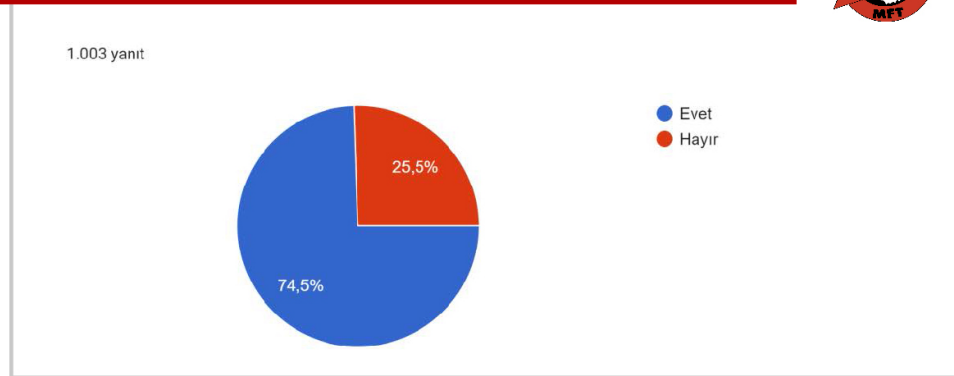
Türkiye'de öğrencilere sağlanan burs ve kredi olanaklarının kısıtlı olması

Artan yurt fiyatları ve ev kiralalarının öğrencilerin hâlihazırda almış oldukları burs veya kredilerin neredeyse tamamı ile ödeniyor olması.

Türkiye'de yoğun şekilde görülen enflasyonla beraber en temel ihtiyaçlar arasında olan beslenme ve giyinme giderlerinin tek başına burs veya kredilerle karşılanamıyor olması.

Öğrencilerin okurken eğitimlerine destek olabilmek için çalışabilecekleri işlerin güvencesiz, düşük ücretli ve sömürünün yoğun yaşandığı işler olması.

Ailenizden maddi destek alıyor musunuz?

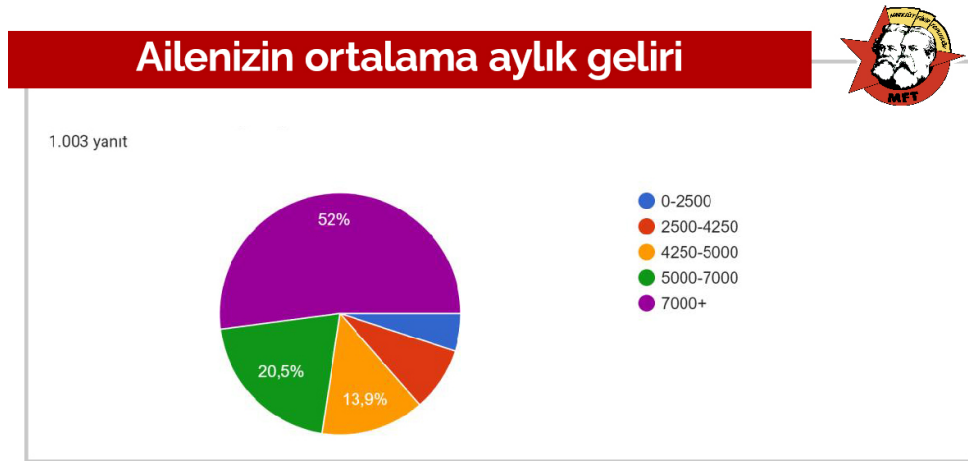

Araştırmamız sonucunda, üniversite öğrencilerinin neredeyse yarısının (%48) ailesinin ortalama aylık maddi geliri 7000 TL'nin altında olduğu görüldü.

Türk-İş'in "Açlık ve Yoksulluk Sınırı" araştırmasının 2022 Temmuz ayı sonucuna göre, dört kişilik bir ailenin açlık sınırı 6840 TL ve yoksulluk sınırı ise 22.279 TL. Bu verileri de göz önünde bulundurursak, üniversite öğrencilerinin neredeyse yarısının ailesinin ortalama aylık maddi geliri ya açlık sınırında ya da sınırın altında.

Üniversite öğrencilerinin %75'inin ailelerinden maddi destek almak zorunda olduklarını hesaba katarsak, açlık sınırı ve onun altında aylık ortalama maddi gelirler geçinmeye çalışan ailelerin sırtında inanılmaz bir yük olduğu görülüyor.

Araştırmanın sonuçlarına göre öğrencilerin %63.5'i burs almamaktadır. Araştırmada bulunan diğer bulguya göre ise, öğrencilerin %77.2'i burs bulmakta zorluk yaşıyor. Araştırma sonucu elde edilen bu iki bulgu öğrencilerin aileden gelen maddi destek dışındaki geçimine dair farklı olgulara işaret ediyor:

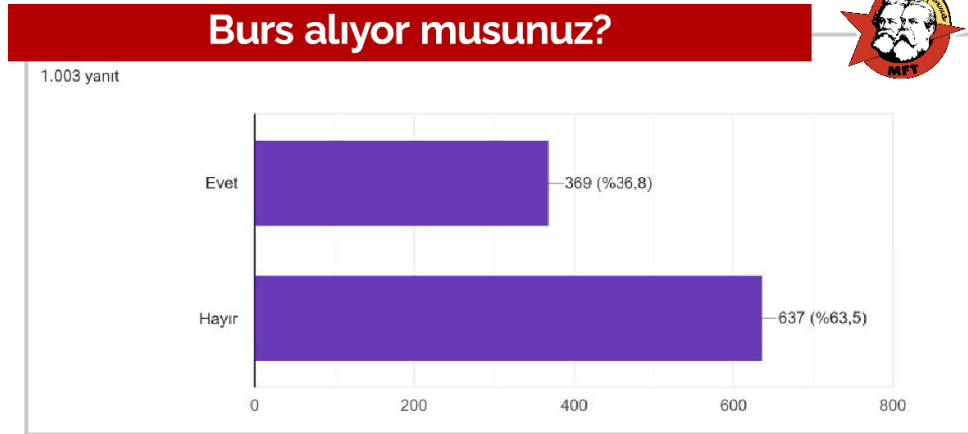
Öğrencilere sağlanan kısıtlı burs ve kredi olanakları öğrencileri yarı zamanlı ve tam zamanlı işlerde çalışmaya zorluyor.

Burs almak için istenen sınırlayıcı koşullar öğrencilerin burs alabilmesine engel olması

Not ortalamasındaki düşüşler, siyasi faaliyet gibi nedenlerle öğrencilerin KYK bursunun kesiliyor olması

Özel vakıf ve şirketlerin kriterlerini sağlayamayarak burs alamayan öğrenciler KYK kredisi almaya mecbur bırakılıyor.

Öğrenciler ailenin sağladığı maddi yardımlarla sadece temel ihtiyaçlarını karşılayabilmek sosyal hayat, nitelikli eğitim için okul harcamaları, sağlıklı beslenme gibi önemli giderleri karşılayamıyor.

Türkiye’de derinleşen ekonomik krizle birlikte üniversite gençliğinin yaşam koşulları da gittikçe zorlaşıyor. Üniversite sürecinde çoğu öğrencinin temel geçim kaynaklarının başında şüphesiz KYK bursu ve KYK kredisi geliyor. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin %34,4’ü KYK kredisi alıyor.

Türkiye geneline baktığımızda bu sayı daha çok artıyor. KYK Genel Müdürlüğü’den CİMER başvurusu üzerine gelen cevaplardan 2020/2021 öğretim yılı Mart 2021 tarihi itibarıyla (ilk defa kredi/burs alan ile aktif geçmiş yıl öğrencileri ile birlikte) 969.237 öğrenciye öğrenim kredisi, 447.554 öğrenciye burs ödemesi yapıldığı biliniyor.

2020/2021 öğretim yılında 766.516 öğrenci burs/kredi almak üzere başvuruda bulunmuş olup, 2020/2021 öğretim yılında 240.817 öğrenciye öğrenim kredisi, 147.791 öğrenciye burs tahsisi yapıldığı yine bu açıklamadan biliniyor. Buna göre bu dönem kredi/burs başvurusu yapan öğrencilerin yalnızca yüzde 50,6'sı kredi veya burs imkanlarından yararlanabildi.

KYK kredisine ihtiyacı olduğu halde üniversite bitiminde faiziyle borç ödemek istemeyen öğrenciler krediyi alıp-almama ikileminde kalıyor. Üniversite gençliğinin bu ikilemde kalmasının somut nedenlerinin arasında ekonomik kriz ve hayat pahalılığının yanında genç işsizlik rakamları geliyor. TÜİK 2022 1. çeyrek verilerine göre genç işsizlik oranı %21 iken, TÜİK verilerinden hareketle DİSK-AR tarafından hesaplanan genç işsizlik oranı %41 olarak belirlendi. Henüz işe başlamadan onlarca lira borç ödemek istemeyen üniversite gençliği "KYK kredisi aldığım da nasıl ödeyeceğim" sorusuyla baş başa kalıyor.

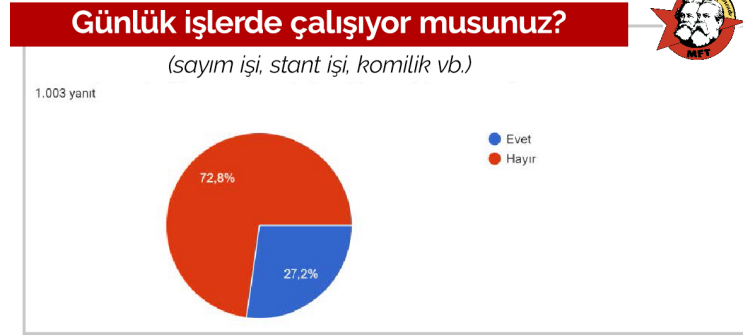
KYK Kredi borçları sıkça gündem oldu. KYK'nın açıkladığı geri ödeme rakamları henüz işe başlamamış gençlikte büyük bir endişe yarattı. KYK; 23 ile 41 bin TL öğrenim kredisi verdiği bir öğrenciden, geri ödeme tutarı olarak 76 ile 152 bin TL arasında değişen tutarda geri ödeme istedi. Üniversite masraflarını KYK kredisıyla karşılayan öğrencilerin, aldıkları kredinin anaparasından 3 kat fazla borç ödeyecek olması öğrencilerin tepkisiyle gündemde yer buldu. Binlerce mezun işsizlik, düşük gelir gibi sebeplerden icralık konuma geldi. Dolayısıyla öğrencilerin KYK kredisi almayı tercih etmediği fakat KYK kredisini mecburiyetten aldıkları durumda da borç batağına sürüklendiği göze çarpıyor.

Okurken Çalışmak

Ekonomik krizin öğrenciler üzerinde etkileri incelenirken, öğrencilerin çalışmak zorunda kalıp kalmadıkları da önemli bir konu oluyor.

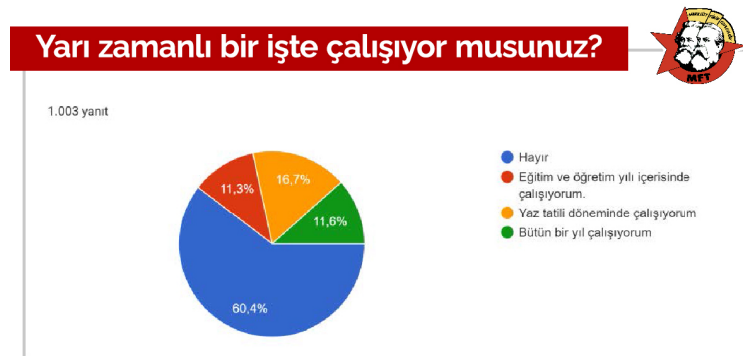
Günlük işlerde çalışıyor musunuz sorusuna öğrencilerin %27.2'si evet çalışıyorum cevabını verdi. Yani 4 öğrenciden biri günlük yevmiyeli işlerle ağır koşullarda çalışıp yaşamlarını idame ediyorlar.

Her on öğrenciden biri de tam zamanlı bir işte çalışmak zorunda kalıyor. Hem öğrencilik hayatlarına hem de çalışma hayatlarına vakit ayırmak zorunda kalan öğrenciler sosyalleşebilecekleri, eğitimlerine odaklanabilecekleri boşluklar yaratmaktan uzaklar.

Yarı zamanlı işlerde çalışan öğrencilerle ilgili çarpıcı veriler mevcut. Öğrencilerin %39,6'sı yarı zamanlı olarak çalışmak zorunda kalıyor. Bu öğrencilerin %11.3'ü eğitim öğretim yılı içerisinde çalışıyor, %11.6'sı bütün yıl çalışıyor ve %16.7'si ise yaz tatili süreçlerinde çalışıyor.

Öğrencilerin çalışma durumları ile ilgili verdikleri cevaplardan bir üniversite öğrencisinin ek bir iş yapmadan geçimini sağlayamayacağı oluyor. Özellikle vurgulamak gerekir ki öğrencilerin çalıştığı işler büyük oranda düşük ücretli, sigortasız ve kötü şartlarda çalışılan işler oluyor. Bu durum öğrencileri hem fiziken hem de psikolojik olarak etkiliyor.

Kazandığınız parayı genellikle hangi ihtiyacınız için kullanıyorsunuz?

-Anketin bu kısmında öğrenciler birden fazla şıkkı işaretleme hakkına sahiptirler.

Yapılan ankette ihtiyaçlar Barınma, Faturalar, Yiyecek-Giyecek, Teknolojik Ürünler, Kültürel Etkinlikler, Spor Etkinlikleri ve Okul Masrafları olmak üzere 7 gruba ayrılmıştır.

Anket sonucunda 1000 öğrencinin 886 tanesinin yani %88,6'sının aylık gelirini Yiyecek-Giyecek ihtiyacına ayırdığı görülmüştür.

Öğrencilerin %55,4'lük kısmının aylık gelirini barınma ihtiyacı için harcadığı görülmüştür.

Hem devlet üniversitelerinde hem de özel üniversitelerde doldurulmuş olan bu ankette öğrencilerin %50,3'ünün aylık gelirini okul masraflarına ayırdığı tespit edilmiştir. Üniversite öğrencileri için okul masrafları neredeyse hayatta kalmak için gerekli olan yiyecek, giyecek ve barınma ihtiyacı kadar ön plana çıkmıştır.

Ankete göre öğrencilerin %40,9'u aylık gelirini fatura ihtiyaçları için harcamak zorundadır.

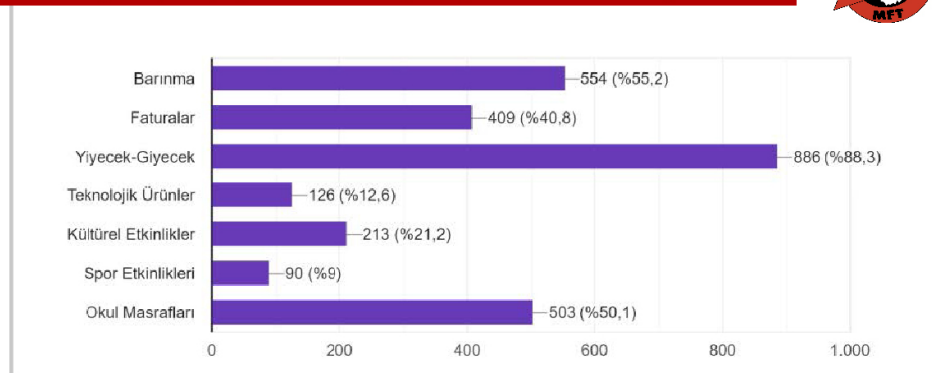
Diğer ihtiyaçlara göre keskin bir düşüş kültürel etkinlikler ihtiyacında yaşanmıştır. Yapılan anketteki öğrencilerin yalnızca %21,3'ünün Kültürel etkinliklere katılmak için aylık gelirinden bütçe ayırabildiği tespit edilmiştir.

Teknolojik ürünlerin günümüzün vazgeçilmez araçları arasında yer almasına rağmen öğrencilerin %12,6'sı aylık gelirini teknolojik ürün ihtiyacı için harcayabiliyor.

1000 öğrenci arasından yalnızca 90 tanesi herhangi bir spor etkinliği için aylık gelirinden bütçe ayırabiliyor.

Yapılan anketteki öğrencilerin aylık gelirlerini oransal olarak sırasıyla Yiyecek-Giyecek, Barınma, Okul Masrafları, Faturalar, Kültürel Etkinlikler, Teknolojik Ürünler ve Spor Etkinlikleri ihtiyaçlarına ayırdığı gözlemlenmiştir. Bu durum öğrencilerin kendilerine ayırabildikleri bir bütçenin kısıtlılığını gözler önüne sermiştir. Sahip olunan kısıtlı bütçelerin temel ihtiyaçlar için harcadığı bunun dışındaki harcamaların ise lüks sınıfına girmeye başladığı görülmektedir.

Kazandığınız parayı genellikle hangi ihtiyacınız için kullanıyorsunuz?

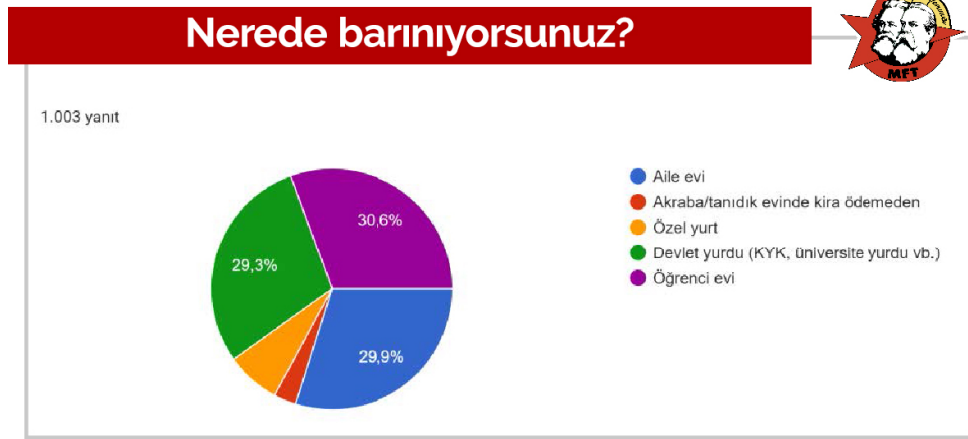

Barınma Sorunu

Barınma sorunu artan yurt ve kira fiyatları nedeniyle üniversite gençliğini etkileyen en büyük sorunlardan biri oldu. Gerçekleştirdiğimiz çalışmada aldığımız yanıtlara göre öğrencilerin %29,9'u aile evinde, %3' ü akraba evinde kira ödemedi, %29,3'ü devlet yurtlarında kalıyor. Araştırmaya katılanların %30,6'sı öğrenci evlerinde kalıyor ve sadece %7,2'si özel yurtlarda kalıyor.

En ucuz barınma imkanlarından biri olan KYK yurtlarında dahi %80'e varan zamlar yapılmasıyla öğrencilerin ucuz ve nitelikli barınması oldukça zorlaştı.

"Yurt bulmakta zorluk yaşadınız mı?" sorusuna öğrencilerin %47,6'sı evet zorlandım cevabını verdi. Bu soruya cevapları yurt bulabilen öğrencilerden alındı. Dolayısıyla yurt bulamadığı için aile ya da akraba evinde yaşayan öğrenciler de düşünüldüğünde yurt bulmakta zorluk yaşayan öğrenci sayısının çok daha yüksek olduğu görülecektir.

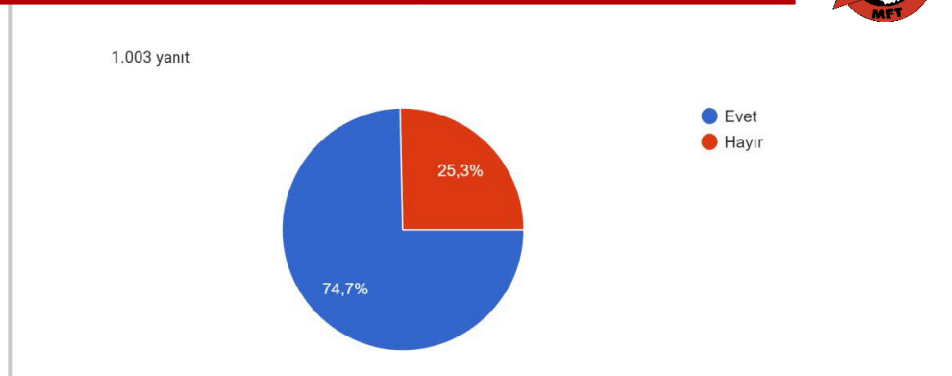
Ekonomik Kriz Eğitimi Nasıl Etkiliyor?

Araştırmanın gösterdiği üzere öğrencilerin %74,7'si ekonomik durumlarının niversite eğitimini olumsuz etkilediğini düşünüyor. Ekonomik durumun öğrenciler üzerindeki etkisine baktığımızda aşağıdaki durumlar birçok öğrencinin nitelikli eğitim almasını engelliyor:

-Temel harcamaların ekonomik kriz nedeniyle artmasıyla birçok ğrenci gündelik, yarı ya da tam zamanlı işlerde çalışmak mecburiyetinde kalıyor. Bu durumun öğrenciler üzerinde yarattığı fiziksel yk eğitim sürecinde aksamalara neden olmakla birlikte ekonomik yetersizliklerin yarattığı psikolojik bunalım eğitime odaklanmayı engelliyor.

-Eğitim materyallerinin maddi yükünü karşılayamayan öğrenciler nitelikli kaynaklara ulaşmakta zorluk yaşıyorlar. Birçok ğrenci eğitimleri için gerekli teknolojik aletlere sahip olmadığı, kitap alımına ve ders materyalleri teminine btce oluşturamadıkları için verimli ve nitelikli bir eğitim süreci geiremiyorlar.

Ekonomik durumunuz niversite eğitiminizi olumsuz etkiliyor mu?

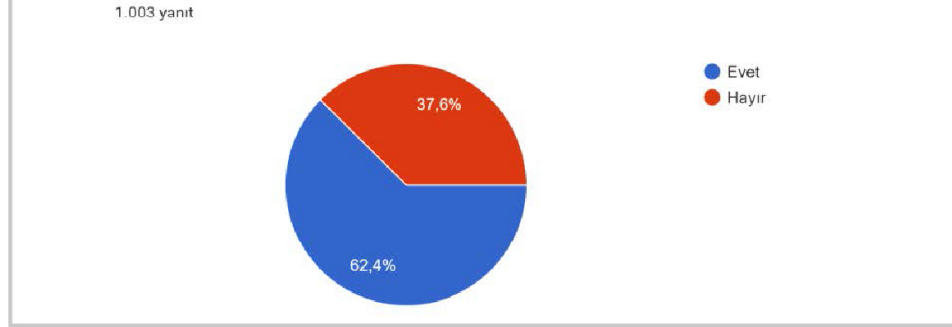

İşsizlik

“Üniversiteden mezun olduktan sonra eğitimi aldığınız bölümle ilgili bir iş bulabileceğinizi düşünüyor musunuz?” sorusuna aldığımız cevaplardan %37,6’sı hayır düşünmüyorum şeklinde oldu. 15-24 yaş aralığındaki geniş tanımlı genç işsizliğinin %20,4 olduğu DİSK-AR tarafından açıklanmıştır. Borç yükü altında mezun olan üniversite öğrencilerinin işsizlik ile yoksullaşması bir durum iş bulsa dahi kendi mesleğini yapacağına olan inancının olmaması önemli diğer bir durumdur.

Üniversiteden mezun olduktan sonra eğitimi aldığınız bölümle ilgili bir iş bulabileceğinizi düşünüyor musunuz?

Sonuç Yerine

Mevcut ekonomik buhran üniversite gençliğini sosyal ihtiyaçların karşılanamaması, işsizlik, niteliksiz eğitim, gelecek kaygısı gibi çeşitli yönlerden kısıcına almış durumdadır. Üniversite kavramına dair yıllardır gerçekleştirilmek istenen programatik değişim sonucunda geleceksiz milyonlarca üniversite öğrencisi yaratılmış, bilimsel ve nitelikli eğitimden uzaklaşmıştır. Genç olmanın üretmek, değiştirmek, harekete geçirmek olması gerektiği yerde gençliğin sadece hayatta kalmaya çalıştığı, en temel ihtiyaçları bile zorlukla temin edebildiği bir düzen yaratılmıştır. Marksist Fikir Toplulukları olarak gerçekleştirilen bu araştırma çalışması milyonlarca öğrencinin yaşadığı zorluklara ışık tutması ve insanca bir yaşam mücadelesini güçlendirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Kaynakça:

<https://www.turkis.org.tr/temmuz-acilik-yoksulluk-siniri/#:~:text=D%C3%B6rt%20ki%C5%9Filik%20bir%20ailenin%20sa%C4%9Fl%C4%B1kl%C4%B1,6.839%2C64%20TL'dir.>

<http://arastirma.disk.org.tr/?p=8989>

Umut
Mücadelede,
Umut
Sosyalizimde!

0546 859 1917

MARKSİSTFİKİR

MARKSİSTFİKİR.ORG